

พฤติกรรม的开รับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต ของผูสูงอายุในจังหวัดภูเก็ต Media Exposure that Affects the Lifestyle of Elderly in Phuket

เศรษฐวิรุฬห์ คงกะพันธ์^{1*}

¹สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ศูนย์ภูเก็ต
เลขที่ 224/9 ถนนเทพกษัตรี ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เรื่องมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรม的开รับสื่อ 2) ศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิต 3) เปรียบเทียบพฤติกรรม的开รับสื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อกับรูปแบบการดำเนินชีวิต กลุ่มตัวอย่าง คือ ผูสูงอายุ 60 ปีขึ้นไปที่ย้ายอยู่ในจังหวัดภูเก็ต 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ คือ t-test การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรม的开รับสื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมในระดับปานกลาง 2) พฤติกรรม的开รับสื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ด้านอายุ สถานภาพอาชีพ ระดับรายได้ การศึกษาและที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อกับรูปแบบการดำเนินชีวิต พบว่า สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวมมากที่สุด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นมากที่สุด สื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นมากที่สุด สื่อโดยรวมมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นมากที่สุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) พฤติกรรม的开รับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อเฉพาะกิจ โดยตัวแปรทั้งสามสามารถพยากรณ์ความผันแปรได้ร้อยละ 19.7 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย การสื่อสารการตลาดถึงผูสูงอายุในจังหวัดภูเก็ต ธุรกิจควรให้ความสำคัญหรือมุ่งเน้นในด้านความสนใจของผูสูงอายุ โดยเฉพาะความสนใจเกี่ยวกับบ้านหรือที่อยู่อาศัย งาน และอาหารต่างๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์และวิทยุ ผลการวิจัยดังกล่าว ยังพบว่า ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต ฉะนั้น ธุรกิจควรคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ นำมาประกอบการพิจารณาด้วย

* ผู้เขียนหลัก
อีเมล: rkongkaphan@gmail.com

คำสำคัญ

พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ รูปแบบการดำเนินชีวิต ผู้สูงอายุ จังหวัดภูเก็ต

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the behavior of media exposure, 2) to study the lifestyle, 3) to compare the behavior of media exposure and the lifestyle by distinguishing of the personal factors, additionally, 4) to study the relationships between the behavior of media exposure and the lifestyle. The samples were 400 elderly persons with aged 60 years and over who lived in Phuket by stratified random sampling. The used statistics were t-test, ANOVA, Pearson correlation coefficients, and multiple regression analysis.

The results showed that 1) the behavior of media exposure and the lifestyle in general were at average, 2) the comparison between the behavior of media exposure and lifestyle by distinguishing of the personal factors found that the factors in age, marital status, occupation, income, education, and housing were different at statistical significance at the 0.5 level, 3) the relationships between the behavior of media exposure and the lifestyle found that the mass media related to the lifestyle generally at the highest level. The electronic media associated to the lifestyle in the opinion at the highest level. The specialized media related to the lifestyle in the opinion at the highest level. The overall media also related to the lifestyle in the opinion at the highest level at the statistically significance of the 0.1 level. Additionally, 4) The behavior of media exposure affected to the lifestyle by descending respectively, such as the mass media, the electronic media, and the specialized media by predicting of three variables at the percentage of 19.7 The suggestion from the research results was in the factor of the marketing communications to the elderly persons in Phuket, the business should give a priority or focus on the interests of the elderly persons, especially the interests on a home or housing, occupation and various foods which were influenced by the media, especially media from television and radio. The research result found that there were other factors that affecting on the patterns of lifestyle. Therefore, businesses should also concern of the other factors involved into the consideration.

Keywords

Media Exposure, Life Style, Elderly, Phuket Province

บทนำ

จากสถานการณ์ทางการตลาดในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิม การใช้กลยุทธ์แบบเดิม ๆ คงไม่สามารถตอบโจทย์ธุรกิจยุคใหม่ได้อีกต่อไปแล้ว การสร้างตลาดใหม่และกลยุทธ์สำหรับตลาดใหม่ ถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับโลกธุรกิจ (ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล, 2543) การหาตลาดใหม่ (New Market) เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่มีความสำคัญมากกับสถานการณ์ทางการตลาดในปัจจุบัน (เสรี วงษ์มณฑา, 2549) ตลาดผู้สูงอายุ คือ ตลาดผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยช่วงเกษียณอายุในการทำงาน ซึ่งเป็นตลาดที่มีความสำคัญและน่าสนใจมาก เนื่องจากปัจจุบันโครงสร้างทางด้านอายุประชากรผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น สำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย ดัชนีผู้สูงอายุ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา และช่วง พ.ศ. 2558 – พ.ศ. 2563 ดัชนีผู้สูงอายุยิ่งเพิ่มเร็วมาก คือสูงถึงร้อยละ 7 ต่อปี (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2549) เช่นเดียวกันจังหวัดภูเก็ต ในปี พ.ศ. 2543 จำนวนประชากรผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ต มีจำนวน 16,383 คนและเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2557 เป็น 42,191 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดภูเก็ต, 2557) จึงเห็นได้ว่าตลาดกำลังจะกลายเป็นตลาดของผู้สูงอายุ ปัจจุบันมีธุรกิจหลายประเภท ที่เริ่มให้ความสำคัญกับกลุ่มลูกค้าผู้สูงอายุมากขึ้น เพราะนอกจากกลุ่มวัยชราจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเรื่อย ๆ คนชรามัยนี้ ก็ไม่เหมือนสมัยก่อน คือ คนชรามีความแข็งแรงกระฉับกระเฉงขึ้น มีกิจกรรมและความสนใจและการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายมากขึ้นและที่สำคัญ กลุ่มวัยชรามัยนี้ เริ่มมีทุนทรัพย์มากกว่าสมัยก่อน แต่การเข้าถึงผู้สูงอายุไม่ใช่เรื่องง่าย (มนสิการ กาญจนะจิตรา, 2556) ในทางนิเทศศาสตร์เริ่มมีการศึกษาผู้สูงอายุกับการเปิดรับสื่อโดยมีงานวิจัยของ เลิศหญิง หิรัญโร (2545) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์สูงกว่าสื่ออื่นๆ เป็นการแสดงให้เห็นภาพรวมของผู้สูงอายุในพื้นที่อื่นๆ เป็นเช่นไร จะเหมือนหรือต่างกัน จึงมีงานศึกษาวิจัยของเสาวคนธ์ พนมเรีงศักดิ์ (2549) ในด้านสังคมศาสตร์แสดงให้เห็นการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ผลแสดงให้เห็นว่า การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดเลย พบว่า การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ แตกต่างตามสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว ภาระหนี้สิน การมีงานทำ ตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวนบุตร และที่ตั้งของที่อยู่อาศัย แต่ยังไม่ได้นับมิติของการสื่อสารที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ โดยพิจารณาทั้งพฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้านต่างๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อเฉพาะกิจ รูปแบบการดำเนินชีวิต ในด้านกิจกรรม ด้านความสนใจและด้านความคิดเห็นว่าจะมีลักษณะเป็นเช่นไร นับว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษาตลาดผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นตลาดใหม่ที่มีความน่าสนใจไม่น้อย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต เพื่อทราบถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ผลที่ได้สามารถนำไปกำหนดกลยุทธ์ในการสื่อสารทางการตลาดให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรม的开รับสื่อของผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรม的开รับสื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิตจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ต

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรม的开รับสื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม ด้านความสนใจและด้านความคิดเห็นแตกต่าง
3. พฤติกรรม的开รับสื่อมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ
4. พฤติกรรม的开รับสื่อประเภทสื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ และสื่อโดยรวมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการดำเนินชีวิต หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยที่ลักษณะของพฤติกรรมจะเป็นตัวบ่งบอกถึงบุคคลที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ การให้ความสนใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งต่างๆ

1.1 กิจกรรม (Activities) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเด่นชัด ของผู้สูงอายุที่ใช้เวลาในกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย ด้านการทำงาน งานอดิเรก กิจกรรมทางสังคม การพักผ่อน การพักผ่อน การบันเทิง การเป็นสมาชิกชมรม ชุมชน ซ้อมปิ้ง กีฬา

1.2 ความสนใจ (Interests) หมายถึง เป็นความสนใจในบางวัตถุประสงค์ บางสถานการณ์หรือบางเรื่อง ซึ่งหมายถึง ระดับความตื่นตัวที่เกิดขึ้น พร้อมกับความเอาใจใส่พิเศษ หรือเอาใจใส่แบบต่อเนื่องโดยครอบคลุมถึง ด้านครอบครัว บ้าน งาน ชุมชน สันทนาการ แฟชั่น อาหาร สื่อ ความสำเร็จ

1.3 ความคิดเห็น (Opinions) หมายถึง การแสดงออกทางความคิดบนพื้นฐานของค่านิยมที่มีต่อตนเองและต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีความคิดเห็นที่ใช้เพื่ออธิบายแปล ความหมาย การคาดคะเนและการประเมินค่า โดยครอบคลุมในด้านตัวเอง ประเด็นทางสังคม การเมือง ธุรกิจ เศรษฐกิจ การศึกษา สินค้าอนาคต วัฒนธรรม

2. พฤติกรรม的开รับสื่อ (Media Exposure) หมายถึง ความถี่ในการเปิดรับสื่อต่างๆ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสื่อมวลชน กลุ่มสื่ออิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มสื่อเฉพาะกิจ

2.1 สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่สามารถนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งประกอบด้วยคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว ภายในเวลาที่ใกล้เคียงกัน และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ไม่ฝังแน่นได้ โดยทั่วไปสื่อมวลชน ประกอบด้วย โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ซึ่งสื่อดังกล่าวครอบคลุมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

2.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อที่บันทึกสารสนเทศด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อาจอยู่ในรูปของสื่อบันทึกข้อมูลประเภทสารแม่เหล็ก ให้ข้อมูลข่าวสารได้มาก มีภาพ เสียง สามมิติ หรืออาจมีการเคลื่อนไหว มีภาพเสมือนจริง ประกอบด้วย อินเทอร์เน็ต อีเมล ข้อความจากโทรศัพท์มือถือ (SMS, MMS) ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook)

2.3 สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมาโดยมีเนื้อหาเฉพาะและมีเนื้อหาหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม สื่อประเภทนี้ ประกอบด้วย แผ่นพับ โบปปลิว โปสเตอร์ ป้ายโฆษณากลางแจ้ง/บิลบอร์ด งานแสดงสินค้า สื่อในโรงภาพยนตร์ จัดหมายตรงเค็ดตาล็อก

3. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การศึกษา สถานภาพ ที่อยู่อาศัย และศาสนา

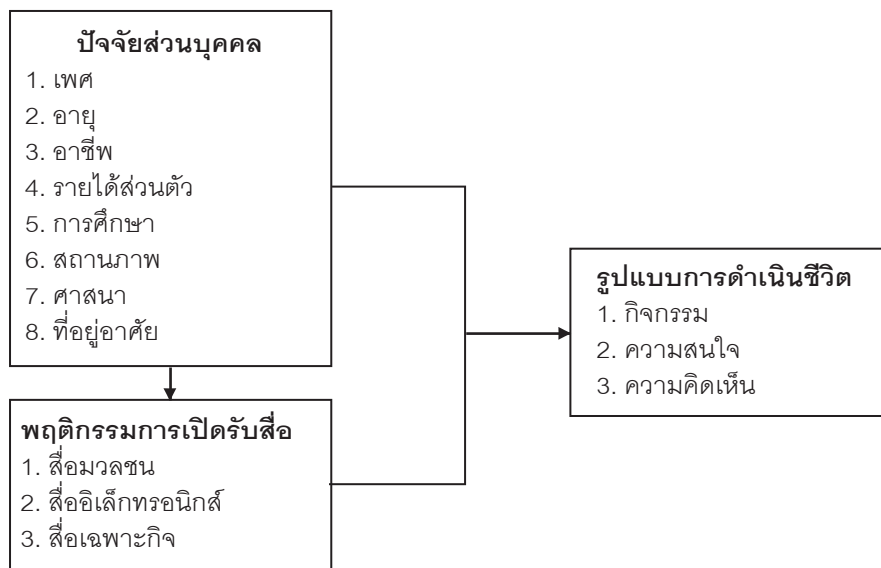
กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินชีวิต Assael (1999, 249) ได้นิยามว่า รูปแบบการดำเนินชีวิตนั้นก็คือลักษณะของความเป็นอยู่ที่แสดงถึงการใช้เวลาของแต่ละคนว่าเป็นอย่างไร (Activities) การให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมรอบตัว (Interests) และความคิดเห็นที่มีต่อตัวเองและสิ่งรอบข้าง (Opinions) ซึ่งเป็นความหมายที่ไปในทางเดียวกับ Reynolds & Darden (1974) ให้คำจำกัดความว่า กิจกรรม คือการกระทำที่สามารถวัดได้ เช่น การดูโทรทัศน์ การไปซื้อของ หรือการคุยกับเพื่อนบ้าน ถึงแม้ว่าการกระทำจะเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ แต่เหตุผลเบื้องหลังการกระทำล้วนเป็นอัตวิสัยที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง ความสนใจ คือ ระดับของความตื่นตัวที่ได้ให้ความใส่ใจ (Attention) กับประเด็นหรือหัวข้อต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวและความคิดเห็น คือ คำพูดหรือการเขียนคำตอบซึ่งบุคคลตอบสนองต่อคำถามในสถานการณ์ที่เป็นสิ่งเร้า

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม的开รับสื่อ Hoyer & MacInnis (2001) อธิบายถึงการเปิดรับ (Exposure) ว่าเป็นสิ่งสะท้อนถึงกระบวนการที่ผู้บริโภครับรู้ถึงสิ่งกระตุ้นที่เข้ามาผ่านสัมผัสทั้งห้า สื่อที่ใช้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) สื่อบุคคล เป็นสื่อที่สามารถใช้สื่อสารได้สองทาง สามารถโต้ตอบกันได้แต่มักเป็นไปในทางแคบ เช่น พนักงานขาย พนักงานแนะนำสินค้า เป็นต้น 2) สื่อมวลชน ได้แก่ โทรทัศน์วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ฯลฯ 3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ต อีเมล เป็นต้น (เสรี วงษ์มณฑา, 2540) นอกจากนี้ Seared (1995 อ้างถึงในลัดดา จิตคุตตานนท์, 2542) ได้กล่าวถึงประเภทของสื่อที่ใช้ในการสื่อสาร สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) สื่อบุคคล หมายถึง ตัวคนที่นำมาใช้ในการสื่อสารกับผู้รับสาร ในลักษณะการเผชิญหน้า

การใช้สื่อบุคคลในการสื่อสาร สามารถทำได้ทั้งในรูปของการสนทนา กับผู้รับสารเพียงคนเดียวหรือ ในรูปของการประชุมกลุ่มซึ่งประกอบไปด้วยผู้รับสารมากกว่า 1 คนก็ได้ 2) สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่สามารถ นำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งประกอบด้วยคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว โดยทั่วไปสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ นิตยสารและภาพยนตร์ 3) สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมา โดยมีเนื้อหาเฉพาะและมีเนื้อหาหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม สื่อประเภทนี้ได้แก่ หนังสือ คู่มือ จุลสาร แผ่นพับ โปสเตอร์ ภาพนิทรรศการ เป็นต้น

จากแนวคิดด้านพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย คือ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเป็นความต้องการแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร เพื่อตอบสนองความจำเป็นหรือสิ่งที่ตนเอง สนใจ โดยพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ผู้วิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มสื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่สามารถนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยทั่วไปสื่อมวลชนประกอบด้วย โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร 2) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง สื่อที่บันทึกสารสนเทศด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย อินเทอร์เน็ต อีเมล ข้อความจากโทรศัพท์มือถือ (SMS, MMS) ไลน์ (Line) เฟซบุ๊ก (Facebook) 3) กลุ่ม สื่อเฉพาะกิจ หมายถึง สื่อที่ถูกผลิตขึ้นมา โดยมีเนื้อหาเฉพาะและมีเนื้อหาหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม สื่อประเภทนี้ ประกอบด้วย แผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายโฆษณากลางแจ้ง/บิลบอร์ด งานแสดงสินค้า สื่อในโรงภาพยนตร์ จดหมายตรงและแค็ตตาล็อก ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้สูงอายุตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ใน จังหวัดภูเก็ต จำนวน 42,191 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดภูเก็ต, 2557) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane 1973 อ้างถึงใน ชีรวิมล เอกะกุล, 2543) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ระดับค่าคลาดเคลื่อน (e) ที่ 5% จะได้ขนาด กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและจากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่ายเป็นขั้นตอนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการได้ทบทวนวรรณกรรม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูล โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ค่าความสอดคล้อง เท่ากับ 0.82 และนำมาทดสอบคุณภาพเครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Chronbach's alpha coefficient) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550, 33) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมเท่ากับ 0.93

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาน ได้แก่ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.7 จำนวน 207 คน มีอายุ 60-64 ปี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 สถานภาพ ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว จำนวน 252 คน คิดเป็นร้อยละ 64.0 ระดับการศึกษาในระดับมัธยมต้น จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0 มีอาชีพดูแลบ้าน/เกษียณอายุ จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 มีรายได้ ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 30.8 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 ศาสนาที่นับถือ คือ ศาสนาพุทธ จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 76.8

2. ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรม的开รับสื่อต่างๆ และรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านกิจกรรม ความสนใจและความเห็นต่างๆ ของผู้บริโภสูงอายุ

2.1 พฤติกรรม的开รับสื่อโดยภาพรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการเปิดรับสื่อเป็นรายด้าน ผู้สูงอายุเปิดรับสื่อที่มากที่สุด คือ สื่อมวลชน รองลงมาคือ สื่อเฉพาะกิจและด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นลำดับสุดท้าย

2.2 รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มากที่สุด คือ ด้านความสนใจรองลงมา คือ ด้านกิจกรรมและด้านความคิดเห็น เป็นลำดับสุดท้าย

3. ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบพฤติกรรม的开รับสื่อประเภทต่างๆ และรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นของบริโภคนสูงอายุจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรม的开รับสื่อประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจและโดยรวม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ด้านอายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับรายได้ การศึกษาและที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านเพศและศาสนา ไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านกิจกรรม ด้านความสนใจ และด้านความคิดเห็นและโดยรวม จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ด้านอายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับรายได้ การศึกษาและที่อยู่อาศัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านเพศและศาสนา ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับข้อ 3.1

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อต่างๆ กับรูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรม的开รับสื่อประเภทต่างๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

4.1 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อต่างๆ กับรูปแบบการดำเนินชีวิตสรุปผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อประเภทต่าง ๆ กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า การรับสื่อโดยรวม มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ที่ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ในทิศทางเดียวกันระดับปานกลาง ($r = .452$)

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อประเภทต่างๆ กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ที่ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ ($r = -0.15$ ถึง 0.609) โดยสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางกับรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ($r = .367$) และด้านความคิดเห็น ($r = .362$) ตามลำดับ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับปานกลางกับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น ($r = .609$) รูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม และด้านกิจกรรมเท่ากัน ($r = .311$) ตามลำดับ ด้านสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับปานกลางกับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น ($r = .437$) ด้านกิจกรรม ($r = .413$) และด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ($r = .310$) ตามลำดับ ด้านสื่อโดยรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น ($r = .603$) ด้านกิจกรรม ($r = .441$) และด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม ($r = .425$) ตามลำดับ

สำหรับด้านสื่อมวลชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ $r = .232$ ถึง $.444$ เมื่อเรียงลำดับจากค่าความสัมพันธ์สูงไปหาความสัมพันธ์ต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ โทรทัศน์ นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ

ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ $r = -.275$ ถึง $.298$ เมื่อเรียงลำดับจากค่าความสัมพันธ์สูงไปหาความสัมพันธ์ต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ อินเทอร์เน็ต ไลน์ และอีเมล ตามลำดับ

สื่อเฉพาะกิจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ $r = -.093$ ถึง $.492$ เมื่อเรียงลำดับจากค่าความสัมพันธ์สูงไปหาความสัมพันธ์ต่ำ 3 อันดับแรก ได้แก่ จดหมายตรง แคมตาล็อก และโรงภาพยนตร์ ตามลำดับ

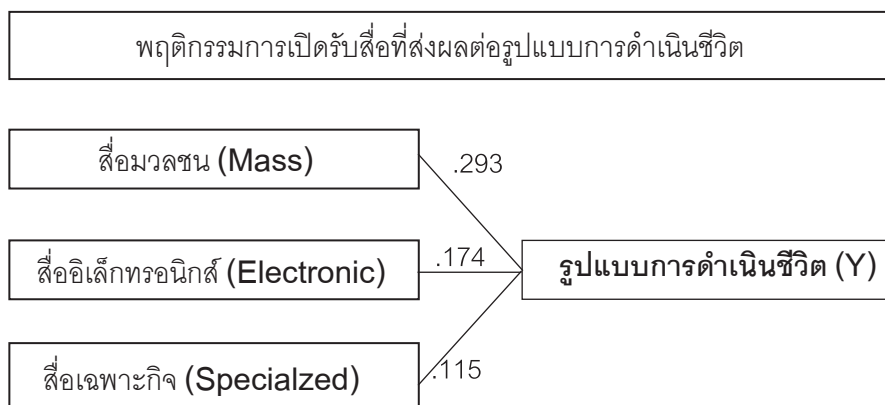
4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อประเภทต่างๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ

พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อประเภทต่างๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต พบว่า พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อด้านสื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์และด้านสื่อเฉพาะกิจ ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ $.05$ ค่าสัมประสิทธิ์ (Adjust R Square = $.197$) ซึ่งตัวแปรอิสระทั้งหมดได้แก่ สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเฉพาะกิจ อธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตาม คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตได้ร้อยละ 19.7 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 80.3 มาจากปัจจัยด้านอื่นๆ เขียนในรูปแบบของสมการได้ว่า

สมการคะแนนดิบ (Unstandardized Coefficients)	สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Coefficients)
$Y = 2.154 + 0.183X_{(mass)} + 0.113X_{(electronic)} + 0.058X_{(specialized)}$	$Z = 0.293Z(mass) + 0.174Z(electronic) + 0.115Z(specialized)$

Adjusted $R^2 = 19.7\%$

และสามารถอธิบายด้วยแผนภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2: พฤติกรรมกาเปิดรับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต

5. สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 1

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล	1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อเฉพาะกิจแตกต่างกัน				2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรม ด้านความสนใจและด้านความคิดเห็นแตกต่าง			
	ผลการทดสอบ (ยอมรับ/ปฏิเสธ สมมติฐาน)				ผลการทดสอบ (ยอมรับ/ปฏิเสธ สมมติฐาน)			
	สื่อมวลชน	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	สื่อเฉพาะกิจ	โดยรวม	กิจกรรม	ความสนใจ	ความคิดเห็น	โดยรวม
1. เพศ	X	X	X	X	X	X	X	X
2. ศาสนา	X	X	X	X	X	X	X	X
3. อายุ	✓	X	✓	✓	✓	X	✓	✓
4. อาชีพ	X	X	✓	X	X	X	✓	X
5. รายได้	X	X	✓	X	X	X	✓	X
6. การศึกษา	✓	X	✓	X	✓	X	✓	X
7. สถานภาพ	X	✓	✓	✓	X	✓	✓	✓
8. ที่อยู่อาศัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

สื่อประเภทต่างๆ	3) พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ				4) พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อประเภทสื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเฉพาะกิจ และสื่อโดยรวมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ			
	ผลการทดสอบ (ยอมรับ/ปฏิเสธ สมมติฐาน)				ผลการทดสอบ (ยอมรับ/ปฏิเสธ สมมติฐาน)			
	กิจกรรม	ความสนใจ	ความคิดเห็น	โดยรวม	กิจกรรม	ความสนใจ	ความคิดเห็น	โดยรวม
1. สื่อมวลชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์	✓	X	✓	✓	✓	X	✓	✓
3. สื่อเฉพาะกิจ	✓	X	✓	✓	X	X	X	✓
4. โดยรวม	✓	X	✓	✓				

(✓ : ยอมรับสมมติฐาน , X : ปฏิเสธสมมติฐาน)

อภิปรายผล

จากผลของการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของสูงอายุ ในจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิจัยมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้สูงอายุ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สื่อที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับมาก ได้แก่ ด้านสื่อมวลชน ภาพรวมเปิดรับในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ โทรทัศน์วิทยุ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เลิศหญิง หิรัญโร (2545) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ และพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์และสื่อโทรทัศน์สูงกว่าสื่ออื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อดังกล่าวเป็นสื่อมวลชน ซึ่งเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมจากทั่วทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเด็ก คนวัยทำงาน ผู้สูงอายุ ทำให้กลุ่มดังกล่าวค่อนข้างได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต

2. รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างมีกิจกรรมในด้านต่างๆ โดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพักผ่อน ด้านการเลือกซื้อ และด้านการทำงาน ตามลำดับ ด้านความสนใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความสนใจด้านต่าง ๆ โดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ บ้านงาน และอาหาร ตามลำดับ ด้านความคิดเห็น พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นด้านต่างๆ โดยรวมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ การศึกษา ต่อตนเอง และปัญหาสังคม ตามลำดับ สอดคล้องกับ กรกมล บำรุงวัด (2545) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพและวิถีชีวิตผู้สูงอายุ ศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุ ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า ผู้สูงอายุมีภารกิจที่ปฏิบัติอยู่ประจำและที่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ คือ การทำงานบ้าน ถ้ามีเวลารว่างผู้สูงอายุนิยมที่จะดูโทรทัศน์ ปลูกต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ผู้สูงอายุมีการออกกำลังกายน้อยและกิจกรรมที่ออกกำลังกายได้ คือ การเดินเร็วและแกว่งแขน นอกจากนี้ยังมีการสวดมนต์เป็นประจำ และมีการดูแลสุขภาพร่างกายได้ดี รู้จักเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รับประทานผักและผลไม้เป็นประจำ มีการรักษาความสะอาดของร่างกายเป็นประจำ เมื่อเจ็บป่วยจะรีบไปพบแพทย์และปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ได้ดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ ผู้สูงอายุจะเริ่มให้เวลากับตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะการหันมาใส่ใจสุขภาพการดูแลตนเอง การพักผ่อน จึงเป็นสิ่งที่ต้องการสำหรับคนในวัยนี้ การพักผ่อนของผู้สูงอายุ อาจอยู่ในรูปแบบของการดูแลบ้านเรือน ปลูกต้นไม้ การดูแลบ้านและการใส่ใจตนเองด้านโภชนาการต่างๆ

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและรูปแบบการดำเนินชีวิต จำแนกตามข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นในด้านเพศ และศาสนา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับเสาวคนธ์ พนมเรีงศักดิ์ (2549) ที่ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดเลย พบว่า การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ แตกต่างตามสถานภาพสมรส

ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว ภาระหนี้สิน การมีงานทำ ตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม จำนวนบุตร และที่ตั้งของที่อยู่อาศัย และไม่แตกต่างกันตามเพศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง หรือนับถือศาสนาใดๆ ผู้สูงอายุย่อมมีลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละคน มีความแตกต่างกันในแต่ละช่วงอายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา และระดับรายได้จึงส่งผลให้มีพฤติกรรม的开รับสื่อและมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันไปด้วย

4. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อประเภทต่างๆ กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่า สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลางกับรูปแบบการดำเนินชีวิตโดยรวม และด้านความคิดเห็น ตามลำดับ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับปานกลางกับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น ด้านกิจกรรมและโดยรวม เท่ากัน ตามลำดับ ด้านสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระดับปานกลางกับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น ด้านกิจกรรม และโดยรวม ตามลำดับ ด้านสื่อ โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็น ด้านกิจกรรม และโดยรวม ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม的开รับสื่อกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับปานกลางและจะแปรผันไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หากมีพฤติกรรม的开รับสื่อที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลต่อการมีรูปแบบชีวิตที่เพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเปิดรับสื่อต่างๆ ของผู้สูงอายุนั้นจะมีผลหรือมีอิทธิพลต่อมีรูปแบบการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ยิ่งรับสื่อมากเท่าใดย่อมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตมากขึ้นเท่านั้น

5. พฤติกรรม的开รับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ พบว่า สื่อทั้ง 3 ประเภท ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยเรียงตามลำดับจากส่งผลมากไปยังส่งผลน้อย ได้แก่ สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อเฉพาะกิจ ตามลำดับ โดยสมการดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรม的开รับสื่อทั้งหมดสามารถพยากรณ์ความผันแปรของแบบการดำเนินชีวิต ได้ร้อยละ 19.7 ที่เหลืออีก ร้อยละ 80.3 เป็นผลเนื่องมาจากตัวแปรอื่นๆ จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ตมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อมวลชนเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมและสามารถเปิดรับสื่อได้ง่ายและสะดวกที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออื่นๆ และพิจารณาในแง่ของสมการทำนายดังกล่าว ซึ่งสามารถอธิบายผลได้ ร้อยละ 19.7 ย่อมแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากพฤติกรรม的开รับสื่ออีกร้อยละ 80.3 อาจเป็นเพราะพฤติกรรม的开รับสื่อของผู้สูงอายุนั้นเมื่อพิจารณาด้วยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางโดยเฉพาะสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้น้อยกว่าสื่ออื่นๆ จึงส่งผลให้พฤติกรรม的开รับสื่อโดยรวมส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในระดับที่ยังไม่สูงมากนัก

สรุป

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้ พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ต ผู้สูงอายุเปิดรับบอยที่สุดเป็นสื่อมวลชน โดยเฉพาะโทรทัศน์และวิทยุ ตามลำดับ และนอกจากนี้จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนจะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุมากที่สุด ส่วนสื่อที่ผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ตยังเข้าถึงน้อย คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะเฟสบุ๊กและไลน์ รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุจังหวัดภูเก็ต ผู้สูงอายุให้ความสำคัญด้านความสนใจมากที่สุด โดยเฉพาะความสนใจเกี่ยวกับบ้าน งาน และอาหาร จากผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเปิดรับสื่อที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตพบว่า สื่อทั้งสามประเภท คือ สื่อมวลชน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อเฉพาะกิจ มีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นๆ เช่นกันที่ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต ฉะนั้นในการสื่อสารการตลาดไปยังกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จ ธุรกิจควรคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ นำมาประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อเสนอแนะแนวทางการนำผลไปใช้

การสื่อสารการตลาดถึงผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต ธุรกิจควรให้ความสำคัญหรือมุ่งเน้นในด้านความสนใจของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะความสนใจเกี่ยวกับบ้านหรือที่อยู่อาศัย งาน และอาหารต่างๆ ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตที่ผู้สูงอายุ ได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์และวิทยุ ยังคงเป็นสื่อหลักที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการเข้าถึงผู้บริโภคสูงอายุได้ง่ายที่สุด หากธุรกิจมีการดำเนินการดังกล่าว ด้วยการนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จไม่มากนักน้อยกับความท้าทายตลาดใหม่ คือ “ตลาดผู้สูงอายุในจังหวัดภูเก็ต”

เอกสารอ้างอิง

- กรกมล บำรุงวัด. (2545). **สภาพและวิถีชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). **การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ชูศักดิ์ เดชเกรียงไกรกุล. (2543). **การตลาดสู่ยุคสร้างสรรค์ไม่ใช่ยุคสร้างภาพ**. สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2557, จาก <http://www.mga.co.th/viewmarketing.php?id=64>.
- ธีรภูมิ เอกเกตุ. (2543). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- มนสิการ กาญจนะจิตรา. (2556). **กลยุทธ์การตลาด ในการเข้าถึงผู้สูงอายุ**. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2557, จาก <http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/newsletter/index.php/2012-11-08-03-49-15/mnu-vol33-no6/91-vol33-no6/145-vol33-no6-issue11.html>.

- ลัดดา จิตคุตตานนท์. (2542). **ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการใช้ประโยชน์จากข่าวสารด้านการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเขตภาคเหนือ**. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เลิศหญิง หิรัญโร. (2545). **รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและพฤติกรรมการบริโภคสินค้าและบริการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2549). **การฉายภาพประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2548-2568 ฉบับเดือนมีนาคม**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เสรี วงศ์มณฑา. (2540). **ครบเครื่องเรื่องการสื่อสารการตลาด**. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.
- _____. (2549). **มองตลาดใหม่จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม**. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2557, จาก <http://www.manager.co.th/iBizchannel/ViewNews.aspx?NewsID=9490000060197>.
- เสาวคนธ์ พนมเรีงศักดิ์. (2549). **การดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุในอำเภอเมือง จังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานสถิติจังหวัดภูเก็ต. (2557). **ตารางข้อมูลสถิติจากการสำมะโน**. สืบค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2557, จาก http://phuket.old.nso.go.th/nso/project/search/result_by_department.jsp.
- Assael, H. (1995). **Consumer Behavior and Marketing Action**. Cincinnati, Ohio: South-Western College Publishing.
- Darden, W. R. & Reynolds, F. D. (1974). Backward Profiling of Male Innovators. **Journal of Marketing Research**. 11, 79-85.
- Hoyer, W. D. & MacInnis, D. J. (2001). **Consumer Behaviour**. (2nd ed.). Boston: Houghton Mifflin.